

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני י"ח באדר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ל"ה

1. העובר איסור שאילו היו עושהו במזיד והתראה היה חייב מיתה או מלקות, האם כשעשהו בשוגג גם נפטר מחיוב ממון?

א. רב דימי - לר' יוחנן: חייב, כיון שאינו לוקה או מת אפשר לחייבו על 'רשעה אחת'.

לריש לקיש: פטור, כיון שאילו התרו בו היה פטור, אף כשלא התרו בו פטור.

לפי זה - לרבי יוחנן: 'ולא יהיה אסון ענוש יענש', אין הכוונה אסון ממש אלא 'דין אסון' שאם לא התחייב הנוגף במיתה אם משום שלא מתה אם משום שלא התרו בו ישלם הנוגף ממון. אבל לר"ל: הכוונה 'אסון ממש', שכל שמתה האשה אפילו אם לא התרו בו חייב ממון.

דחה רבא: הרי חייבי מיתות שוגגין לכו"ע פטורים ממון - דתנא דבי חזקיה: 'מכה אדם ומכה בהמה', כשם מכה בהמה - לא חילקת בו בין בשוגג בין במזיד, בין מתכוין לשאין מתכוין, בין דרך ירידה לדרך עלייה, ולעולם חייב ממון, אף מכה אדם - לא תחלוק בכל אלו ולעולם פטור מממון.

ב. רבין: חייבי מיתות שוגגין לכו"ע פטורין מחיוב הממון, ונחלקו בחייבי מלקות שוגגין, לרבי יוחנן: חייב, כיון שהם לא הוקשו לבהמה.

לריש לקיש: פטור, כיון שבפירוש התרבו כחייבי מיתות.

2. היכן ריבתה תורה חייבי מלקות כחייבי מיתה?

אבוי: 'רשע רשע', [הוקשו חייבי מלקות לחייבי מיתות].

רבא: הוקש 'מכה אדם' ל'מכה בהמה'. [כלומר שגם חייבי מלקות הוקשו למכה בהמה].

ואין הכוונה ל'ומכה בהמה ישלמה ומכה אדם יומת', כיון ששם מדובר במיתה.

אלא 'מכה נפש בהמה ישלמה...' וסמוך לו: 'ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו', ואע"פ שלא נאמר בחובל 'מכה' ענין ההכאה נלמד.

ואע"פ שחובל בחבירו משלם ואינו לוקה תנהו ענין בהכאה שאין בה שוה פרוטה. ומדובר שבהכאה זו קרע בגדיו שהם יקרים, ונתרבה שפטור מתשלומין.

3. מנין לתנא דבי חזקיה שבמכה בהמה אין חילוק בין שוגג למזיד יתכן שהפסוק עוסק בשבת ובשוגג ובהמה עצמה יש חילוק בין שוגג למזיד?

כיון שכתוב 'ומכה אדם יומת' בהכרח מדובר שהתרו בו ואם מדובר בשבת מכה בהמה מדוע שישלמה, אלא בהכרח מדובר בחול.

4. לדעת רבה שחידשה תורה בקנס שאע"פ שנהרג משלם, כיצד יעמיד את משנתנו?

אם כר' מאיר שבקנס לוקה ומשלם ומת ומשלם, יקשה למה הבא על בתו פטור מקנס.

אם כרבי נחוניה בן הקנה הסובר שלוקה ומשלם אבל בחיבי כריתות ומיתות בי"ד אין מת ומשלם, יקשה מדוע חייב באחותו הרי נפטר משום הכרת.

אם כר' יצחק הסובר שאין חייבי כריתות לוקין יקשה מדוע חייב קנס בממזרת הרי לכו"ע לוקה ואעפ"כ משלם.

אלא כר' יוחנן שמשנתנו עוסקת כשלא התרו בו וחייבי מלקות שוגגין חייבין [וחולק על ר"ל]

5. ולריש לקיש הסובר חייבי מלקות שוגגין פטורין - ותנא דמתניתין בהכרח חלק על ר' נחוניה בן הקנה וסבר שחייבי כריתות חייבין בתשלומין כמי סבר?

אפשר לומר כר' מאיר שלוקה ומשלם.

ואפשר לומר כר' יצחק שחייבי כריתות אין לוקין.